

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/817/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217199
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217199.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 13. augusta 2014 č.k. 25C/16/2013-106, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie po tom, ako na výzvu súdu doručenej navrhovateľovi dňa 11. 07. 2014 na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 40 eur v lehote 10 dní, navrhovateľ nereagoval a súdny poplatok za podané dovolanie nezaplatil. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2, § 10 ods. 1 a § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“). Konštatoval, že navrhovateľ po tom, ako súd prvého stupňa jeho návrh na zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietol, ktorý rozsudok bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu, podal dňa 23. 06. 2014 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, z ktorého dôvodu ho výzvou vyzval na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 40 eur a to do 10 dní od doručenia výzvy, zároveň s poučením o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku. I napriek tomu, že navrhovateľ prevzal výzvu na zaplatenie súdneho poplatku dňa 11. 07. 2014, v súdom určenej lehote súdny poplatok za dovolanie nezaplatil a neučinil tak ani doposiaľ. Keďže navrhovateľ súdny poplatok nezaplatil, hoci bol o následku takéhoto nezaplatenia náležite poučený, konanie o dovolaní navrhovateľa v intenciách ust. § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch zastavil. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, nakoľko konanie bolo zastavené.

Uznesenie včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nie ďalšie úkony vo veci samej, pretože podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V tejto súvislosti poukázal na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorý obsahuje i legislatívnu zmenu smerujúcu k zavedeniu súdneho poplatku za podanie žaloby, v zmysle ktorého sa žaloby budú spoplatňovať podľa položky 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Za situácie, že podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu, súd nebol oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a nemohol byť preto vyzvaný na platenie súdneho

poplatku za podané dovolanie. Tieto svoje závery označil za súladné s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.03.2007 sp. zn. 4Cdo/39/2007, podľa ktorého za súdne konania, ktoré nie sú vedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb., sa súdne poplatky nevyberajú a v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Mal za to, že pokiaľ v Sadzobníku súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, bola mu preto v rozpore so Zákomom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu označil za zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručenú v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s článkom 12 ods. 1 a článkom 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti argumentoval, že v § 1 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z článku 59 ods. 2 ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, pričom použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Uviedol tiež, že úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy, a preto, ak zákon v tomto smere stanovil pevné a jasné pravidlá, tieto musí akceptovať každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu a rovnako i štát prostredníctvom orgánov súdnej moci, pretože súd pri výkone svojej rozhodovacej právomoci môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyše opierajúc sa o ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch tvrdil, že konanie vo veci začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny vzťah platný do 30.09.2012, kedy konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo od poplatku vecne oslobodené. Uzavrel preto, že na jeho strane neexistuje legálna povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie a teda ani dôvod na zastavenie dovolacieho konania pre nesplnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, z ktorého dôvodu napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "Zákon o súdnych poplatkoch") súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch bod I. poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, položka 7 písm. a) zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je súdny poplatok 20,-- eur.

Podľa § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote 10 dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania pred tým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu, rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako 2 mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení a popísaných skutkových zistení odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré spĺňa i limity riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyžadované platnou právnou úpravou. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením preskúmaného rozhodnutia, využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov, ktoré duplicitne opakovať nebude.

Ak by súd akceptoval argumenty navrhovateľa, znamenalo by to, že ustanovenie Zákona o súdnych poplatkoch stanovujúce vznik poplatkovej povinnosti za odvolanie i dovolanie (§ 2 ods. 4, § 6 ods. 2) by bolo obsolentné, pretože Sadzobník súdnych poplatkov neobsahuje žiadnu položku, ktorá by *expressis verbis* určovala súdny poplatok za podanie dovolania. I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za dovolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. V tomto smere neobstojí ani poukaz navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/39/2007 riešiaci právnú otázku, ktorá na daný prípad nedopadá. Preto je dôvodný záver, že pri podaní dovolania je poplatníkom osoba, ktorá navrhla poplatkový úkon, t.j. podala dovolanie, ak je v sadzobníku stanovený poplatok za návrh, ktorý sa týkal pôvodného konania, pričom poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Reagujúc na námietky odvolateľa, odvolací súd tiež poznamenáva, že v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 28. 09. 2012, t.j. pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z. a že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ po jeho účinnosti dňa 23. 06. 2014. Vznik jeho poplatkovej povinnosti ako dovolateľa bolo potom potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01.01.2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť sporu o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zákonom č. 286/2012 Z.z.. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť, pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože dovolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohol byť úkonom orgánu štátnej správy, súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru dovolania vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania dovolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za dovolanie je takto potom rozhodujúce, či dovolacie konanie bolo začaté do 30. 09. 2012. O takýto prípad v súdnej veci nejde, pretože preukázateľne dovolacie konanie na návrh navrhovateľa začalo až dňa 23. 06. 2014, a preto navrhovateľovi v súvislosti

s podaním dovolania vznikla poplatková povinnosť. Súd prvého stupňa takto správne výzvou vyrubil navrhovateľovi za podané dovolanie súdny poplatok vo výške 40 eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa, keď bolo preukázané, že na navrhovateľa nedopadá prípad vecného (§ 4 ods. 2) ani osobného (§ 4 ods. 1) oslobodenia od súdneho poplatku. V prípade, že navrhovateľ na výzvu súdu nereagoval a súdny poplatok za dovolanie nezaplatil (svoju poplatkovú povinnosť si navrhovateľ nesplnil ani do rozhodovania odvolacieho súdu), súd prvého stupňa spravujúc sa ustanovením § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch za splnenia tam uvedených podmienok správne dovolacie konanie zastavil.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Pokiaľ ide o podanie navrhovateľa označené ako „odvolanie proti uzneseniu na úhradu súdneho poplatku za dovolanie“, doručené súdu prvého stupňa dňa 18. 07. 2014, odvolací súd sa ním nezaoberal, nakoľko výzva súdu prvého stupňa zo dňa 07. 07. 2014, ktorou bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 40 eur do 10 dní od doručenia uznesenia, nie je rozhodnutím v zmysle ust. § 201 OSP, proti ktorému zákon pripúšťa odvolanie. Za situácie, že súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za dovolanie výzvou, nie je na ňu možné aplikovať zákonné ustanovenia, ktoré ustanovujú formu uznesenia. Odvolací súd preto podanie navrhovateľa posúdil podľa jeho obsahu v intenciách ust. § 41 ods. 2 OSP ako jeho vyjadrenie k poplatkovej povinnosti.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.